

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Ρευστότητα

Υστερα από πέντε συνεχόμενα χρόνια ύφεσης συνοδευόμενα με εκρηκτική άνοδο του ποσοστού της ανεργίας, πρωταρχικός στόχος θα πρέπει να είναι η είσοδος της χώρας να εισέλθει και πάλι σε τροχιά οικονομικής ανάκαμψης, ώστε να αρχίσουν να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, που θα παράγουν νέα εισοδήματα. Κύρια ευθύνη της κυβέρνησης επομένως είναι να ασχοληθεί με την έναρξη της αναπτυξιακής διαδικασίας, που απαιτείται για να ορθοποδήσει η χώρα.

Τα μέτρα οικονομικής πολιτικής που εφαρμόζει η κυβέρνηση αποδεικνύονται, ότι δεν μπορούν να αυξήσουν τα εισοδήματα και να ενισχύσουν την απασχόληση. Τα προγράμματα π.χ. που ανακοινώθηκαν πρόσφατα για την καταπολέμηση της ανεργίας, τα οποία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων κατάρτιση με απόκτηση και βελτίωση γνώσεων ή πρακτική άσκηση, προκειμένου να αποβούν αποτελεσματικά, προϋποθέτουν την ύπαρξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα και που μπορούν να προσφέρουν νέες θέσεις εργασίας στις οποίες θα απασχολούνται οι καταρτιζόμενοι. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά την πρακτική άσκηση. Το πρόβλημα της ανεργίας στη χώρα μας είναι πολυπαραγοντικό, αποτέλεσμα της ύφεσης, της αποσάθρωσης της παραγωγικής δομής, της μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος και της αύξησης των φόρων. Η ύπαρξη και η λειτουργία επιχειρήσεων προϋποθέτει επαρκή ζήτηση/κατανάλωση. Η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έχει ως συνέπεια τη μείωση των εισοδημάτων, που δεν μπορούν να στηρίξουν τη ζήτηση.

Το 2013 προμηνύεται μία ακόμη εξαιρετικά δύσκολη χρονιά για τους πολίτες της χώρας των οποίων τα διαθέσιμα εισοδήματα θα περιοριστούν διπλά: αμέσως, λόγω των νέων δημοσιονομικών μέτρων κι εμμέσως με τις νέες φορολογικές επιβαρύνσεις που θα εφαρμοστούν άμεσα.

Το φλέγον ζήτημα της έλλειψης ρευστότητας, που αντιμετωπίζει η πραγματική οικονομία και το οποίο η κυβέρνηση είχε άμεσα και άρρηκτα συνδέσει με την επικείμενη ολοκλήρωση του προγράμματος ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών και την εκταμίευση των εκκρεμών δόσεων, δεν πρόκειται να αντιμετωπιστεί άμεσα και αντιθέτως με τις επίσημες εξαγγελίες της κυβέρνησης.

Στο σχετικό έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος, που διαβιβάστηκε στη Βουλή, επί της υπ. αριθμ. 3556/30-10-2012 ερώτησής μου, ρητώς αναφέρεται, ότι «οι προτάσεις για οριοθέτηση συγκεκριμένων ποσών ή ποσοστών κεφαλαίων, μετά τη συμφωνία της κυβέρνησης με την τρόικα, και την τελική διοχέτευσή τους προς συγκεκριμένες κατηγορίες επιχειρήσεων [...] δεν συνάδουν με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και ότι η επίτευξη του στόχου της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, [...] αποτελεί προϋπόθεση για την απώτερη ικανοποίηση των αναγκών χρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρήσεων».

Ουσιαστικά, και όπως επισημαίνεται επίσης «[η] ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών αποσκοπεί στην αναπλήρωση των ιδίων κεφαλαίων που απώλεσαν οι τράπεζες, κυρίως λόγω της δημοσιονομικής κρίσης και της συμμετοχής τους στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους». Αυτό που προκύπτει είναι, ότι τα χρήματα για την ανακεφαλαιοποίηση δεν θα δημιουργήσουν νέα δάνεια, δηλ. νέες χορηγήσεις.

Το περιεχόμενο του εγγράφου της Τραπεζής της Ελλάδος είναι αποκαλυπτικό και αποτελεί ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο κατανόησης των υφιστάμενων εξελίξεων. Η κυβέρνηση αποφεύγει να αποσαφηνίσει την κατάσταση. Οι καταστροφικές αλλαγές που πλήττουν την οικονομία έχουν φέρει την κυβέρνηση σε μια δυσκολία κατανόησης αυτών των αλλαγών. Προϋπόθεση για την οικονομική ανάκαμψη είναι η επανεκκίνηση του ιδιωτικού τομέα, που προϋποθέτει την ύπαρξη της αναγκαίας ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις. Επανεκκίνηση δίχως χρηματοδότηση της αγοράς δεν νοείται. Τραπεζικοί παράγοντες διαμηνύουν, ότι η διαδικασία της ανακεφαλαιοποίησης δεν θα οδηγήσει αυτόματα σε αύξηση της ρευστότητας και κατ' επέκταση σε αύξηση των χορηγήσεων δανείων, αντιθέτως στηρίζονται στην αύξηση των καταθέσεων μέσω της αύξησης του ΑΕΠ, και που προϋποθέτει την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας, δηλ. μιας σύνθετης κι όχι άμεσου αποτελέσματος διαδικασίας - και όχι το ανάποδο, όπως προβάλλεται από την επικρατούσα άποψη σήμερα. Οι νέες δηλώσεις στελεχών του ΔΝΤ περί μη βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους - αποτέλεσμα των εφαρμοζόμενων πολιτικών - συντηρούν την αβεβαιότητα. Η τεράστια φορολόγηση στη χώρα μας αποτελεί τεράστιο εμπόδιο για την ανάπτυξη. Τα ληξιπρόθεσμα χρέη φυσικών και νομικών προσώπων αυξάνονται κατά 1 δις ευρώ ανά μήνα, ενώ έχουν ήδη φτάσει σε δυσθεώρητα ύψη. Η πολυδιαφημιζόμενη φορολογική μεταρρύθμιση που θα μείωνε το βάρος των επιβαλλόμενων φόρων και θα διευκόλυνε την επιχειρηματικότητα

MARIA ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ

ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

παραπέμφθηκε στις καλένδες. Ωστόσο, σε ένα ιδιαίτερα δυσχερές οικονομικό περιβάλλον και όπου η καταιγίδα των φόρων περιορίζει και την ελάχιστη κατανάλωση όπου υπάρχει, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να προσελκυθούν επενδυτές.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας από το ευρωσύστημα έχει ενισχυθεί κατά 130 δις ευρώ, δηλ. οι τράπεζες ενισχύονται με κεφάλαια που δανείζονται, και θα είναι αναγκασμένοι να πληρώνουν οι Έλληνες πολίτες, προκειμένου να στηριχθεί η ελληνική οικονομία. Παρά ταύτα τα αποτελέσματα προς αυτή την κατεύθυνση είναι μηδενικά. Επιπλέον, οι επιβαλλόμενοι όροι του προγράμματος ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών (βλ. τραπεζικοί επίτροποι) δημιουργούν προσκόμματα, τόσο όσον αφορά τη μείωση των επιτοκίων όσο για την αύξηση των χορηγήσεων στον ιδιωτικό τομέα.

Έχει υπολογιστεί, ότι τα χρέη του ιδιωτικού τομέα στο τραπεζικό σύστημα υπερβαίνουν το 100% του ΑΕΠ της χώρας. Σύμφωνα με δημοσιοποιηθέντα στοιχεία του 2012, σε σύνολο 215 εισηγμένων εταιρειών, τα συνολικά ταμειακά διαθέσιμα έφθαναν στο τέλος του Σεπτεμβρίου τα 7,7 δις ευρώ, ενώ το 2008 στα ταμεία των εισηγμένων βρίσκονταν περίπου 11,27 δις. ευρώ για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών, και για επενδύσεις. Την περίοδο της κρίσης - από το 2009 - κατεγράφησαν απώλειες της τάξης των 3,5 δις ευρώ, ενώ στην ίδια περίοδο οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις των εισηγμένων προς τις τράπεζες αυξήθηκαν περισσότερο από 7 δις ευρώ. Τα άμεσα απαιτητά βραχυπρόθεσμα δάνεια υπολογίζονταν στο τέλος του εννεαμήνου Ιανουαρίου -Σεπτεμβρίου 2012 στα 22,7 δις ευρώ - από 14,77 δις που ήταν το 2008.

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται εγκλωβισμένη σε καθεστώς βαθιάς ύφεσης και που κατατρώει τον παραγωγικό ιστό. Οι συνέπειες είναι δυσμενείς και το πρόβλημα μεγεθύνεται. Όπως προκύπτει από τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), το τρίτο τρίμηνο του 2012, η ύφεση της ελληνικής οικονομίας έφτασε στο 7,2% του ΑΕΠ, σε σχέση με το ίδιο τρίμηνο του 2011, από 6,3% του ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο και 6,7% του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2012. Από το 2009 και μέχρι το επόμενο έτος η Ελλάδα θα έχει σημειώσει σωρευτική απώλεια στο ΑΕΠ της 30%. Οι επίσημες εκτιμήσεις της κυβέρνησης και της τρόικας για το 2013 υπολογίζουν την ύφεση στο - 4,3% ενώ σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Morgan Stanley η ανάπτυξη θα παραμείνει αρνητική για τη χώρα όχι μόνο το 2013 (-4,5%) αλλά και το 2014 (-1%). Η εφαρμογή του νέου πακέτου περικοπών και φόρων θα εντείνει περαιτέρω την ύφεση και η οποία θα κυμανθεί σε μεγαλύτερα ποσοστά από τα επισήμως προβλεπόμενα. Η χώρα βιώνει μια πρωτοφανή σε ένταση και διάρκεια οικονομική κατάρρευση. Η ύφεση έχει περιορίσει σημαντικά τη ζήτηση, ταυτοχρόνως όμως προκαλεί ραγδαία καταστροφή του παραγωγικού δυναμικού της χώρας και απαξίωση του αναπτυξιακού δυναμικού. Η μεταστροφή της οικονομίας προς νέους δρόμους ανάπτυξης απαιτεί τεράστια επενδυτικά κεφάλαια. Το πρόβλημα της ρευστότητας αποτελεί το σοβαρότερο εμπόδιο για την επιχειρηματικότητα. Οι παραδοσιακοί επενδυτικοί πόροι δεν επαρκούν.

Η κρίση, η οποία έχει κυριαρχήσει στην ευρωπαϊκή περιφέρεια αρχίζει να ακουμπά τον πυρήνα της, ο οποίος θεωρούνταν από πολλούς ότι θα παρέμενε αλώβητος. Η Ευρώπη των δύο ταχυτήτων μπορεί να καλλιεργείται ως η νέα πραγματικότητα, ωστόσο η ευρωπαϊκή οικονομία δεν διαθέτει τη δική της αναπτυξιακή μηχανή. Η παγκοσμιοποίηση είναι απαραίτητη για την οικονομική επιβίωσή της. Οι ισχυρές οικονομίες της Ευρωζώνης έπαψαν να βρίσκονται στο απυρόβλητο. Η Κεντρική Τράπεζα της Γερμανίας αναθεώρησε τις προβλέψεις της για αύξηση του γερμανικού ΑΕΠ για το 2013 στο ποσοστό του 0,4%. Η Κεντρική Τράπεζα της Ολλανδίας προβλέπει μείωση της τάξης του 0,5% για τη χώρα. Καθ' όσον εξελισσόταν η κρίση, άπαντες θεωρούσαν, ότι ο πυρήνας της Ευρωζώνης θα παρέμενε προστατευμένος. Η νέα εικόνα είναι διαφορετική. Η αναπτυξιακή δυναμική της Γερμανίας στηρίζεται εν πολλοίς στη ζήτηση για τα προϊόντα της από τις ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις, κυρίως από την πλευρά της Κίνας, και η οποία έχει το τελευταίο διάστημα μειωθεί, και στις εξαγωγές προς τις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας οι οποίες και λόγω των εκπορευόμενων από την ίδια τη Γερμανία οικονομικών πολιτικών, βρίσκονται αντιμέτωπες με τεράστια προβλήματα και όπου η κατανάλωση έχει καταρρεύσει. Η πολιτική της Ευρωζώνης επιδεινώνει αντί να συμβάλλει στην υπέρβαση της κρίσης. Τα αποτελέσματα της πολιτικής αυτής είναι ιδιαίτερα καταστροφικά για τη χώρα μας.

Η Κυβέρνηση δείχνει να αγνοεί τα πραγματικά δεδομένα της οικονομίας, κι όμως η ρεαλιστική αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης κρίνεται από την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων πολιτικών. Οι επενδυτική στρατηγική που υιοθετείται δεν θα προσφέρει λύσεις. Τα μεγάλα προβλήματα της χώρας είναι: το χρέος που εξακολουθεί να είναι μη βιώσιμο, η αυξανόμενη ύφεση υπονομεύει το πρόγραμμα δημοσιονομικής σταθεροποίησης, η συνεχιζόμενη αποσάθρωση της οικονομίας, το τραπεζικό σύστημα που απορροφά τεράστια ποσά αλλά διατηρεί τις πόρτες του κλειστές.

Η οικονομία νιώθει βαθύτατα τις συνέπειες της κρίσης. Οι πολιτικές της Ευρωζώνης επιδείνωσαν τα προβλήματα, ενώ δυσχεραίνουν την έξοδο από την κρίση. Το χάσμα όσον αφορά στις παραγωγικές και αναπτυξιακές δυνατότητες και τις προοπτικές των χωρών που είναι σε κρίση σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ενισχύεται. Η παγίωση ωστόσο της κατάστασης αυτής θα έχει καταστροφικές συνέπειες για το μέλλον της χώρας. Η λύση του προβλήματος δεν μπορεί παρά να δοθεί στο ευρωπαϊκό πλαίσιο κι όπου αυτό δημιουργήθηκε.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Στο σημείο που βρισκόμαστε απαιτείται να υπάρξει μια νέα στρατηγική εξόδου από την κρίση στη βάση της υπεράσπισης των αναγκών και των συμφερόντων της χώρας. Τα παραδοσιακά επενδυτικά και χρηματοδοτικά μέσα δεν επαρκούν. Η κυβέρνηση οφείλει να διεκδικήσει από την Ευρωζώνη πρόσθετο πρόγραμμα ενισχυμένων πόρων και εργαλείων εκκίνησης της αναπτυξιακής διαδικασίας σε άμεσο χρονικό ορίζοντα για τη χώρα.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Η έλλειψη ρευστότητας, που αποτελεί και το κυριότερο εμπόδιο στην ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας, καθιστά επιτακτική την ανάγκη προσέλκυσης διεθνών χρηματοδοτικών σχημάτων, προκειμένου η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας να μην εξαρτάται αποκλειστικά στην επάρκεια της εγχώριας τραπεζικής δανειοδότησης. Ποιες δράσεις έχει αναπτύξει ή σκοπεύει να αναπτύξει η κυβέρνηση προς αυτή την κατεύθυνση;

Υπάρχει η δυνατότητα παρέμβασης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την πρόσβαση των ελληνικών επιχειρήσεων σε νέες γραμμές χρηματοδότησης;

Η επαναγορά ομολόγων, η οποία χρηματοδοτήθηκε μέσω δανείων, που λαμβάνει η χώρα με 11,3 δις ευρώ, απέκλεισε τη δυνατότητα μιας πιο παραγωγικής χρήσης του ποσού αυτού με τη διοχέτευσή του για την αντιμετώπιση του αυξημένου προβλήματος της έλλειψης ρευστότητας. Η υψηλή ύφεση και το 2013 αφαιρεί από την επιτευχθείσα μείωση του χρέους.

Προτίθεται η κυβέρνηση να ζητήσει τη διάθεση μέρους των δανείων για την ενίσχυση της ρευστότητας στη χώρα;

Ποια αναπτυξιακά μέτρα άμεσου αποτελέσματος προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, των παραγωγικών επενδύσεων και της εθνικής οικονομίας εν γένει;

Αθήνα, 23 Ιανουαρίου 2013

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών